

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (CIVISME I CONVIVÈNCIA)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 15 de novembre de 2022, la ciutadana, que acredita actuar en representació d'una altra persona, va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- A la persona a la qual representava li van notificar una provisió de constrenyiment amb sis procediments sancionadors. El primer era per uns fets de l'any 2012.
- Després que SOS Racisme fes diverses consultes, l'Institut Municipal d'Hisenda (IMH) va retirar d'ofici cinc dels procediments que, si no hagués intervingut l'entitat, haurien continuat amb tramitació. L'import total de les multes era gairebé de 2.000 €, i la persona interessada no tenia coneixement de les infraccions administratives per les quals la sancionaven.
- Tres de les denúncies s'havien posat en un mateix dia, el 15 d'octubre de 2018, quan uns agents de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB), de la Unitat Territorial (UT) de Ciutat Vella, van entrar a la botiga on es trobava la persona interessada i la van acusar de comprar productes per vendre a la manta. La persona denunciada va qüestionar l'actuació i es va negar a identificar-se, motiu pel qual el van traslladar a la comissaria i el van denunciar per aquest fet. També per escopir i per venda no autoritzada de productes.
- Tots els procediments sancionadors s'han anul·lat, a excepció del procediment per negar-se a la identificació, pel qual es va rebre una provisió de constrenyiment.
- Des de SOS Racisme han volgut conèixer el contingut de l'expedient sancionador a fi de valorar actuacions en defensa dels drets de l'interessat. Per aquest motiu, van demanar accedir a l'expedient complet a l'Institut Municipal d'Hisenda, que ha respost que només disposen de l'expedient de constrenyiment de la sanció.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Institut Municipal d'Hisenda** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 16 de novembre de 2023, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 5 de gener de 2023, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa el següent:

S'ha comprovat que, en data 21 de juny de 2021, la persona interessada va presentar sis instàncies sol·licitant la vista dels sis expedients sancionadors inclosos en el rebut (notificació de diligència d'actuació prèvia a l'embargament de sous/pensions).

Quan es demana una vista d'expedient, sempre es fa una revisió d'ofici per comprovar que el procediment sancionador s'ha tramitat de forma correcta. En aquest cas, revisats els expedients sancionadors, es va constatar que cinc tenien defectes de procediment, i únicament un expedient s'havia tramitat correctament.

L'1 de febrer de 2022, es va donar resposta a la sol·licitud de vista de l'expedient tramitat correctament, a l'adreça electrònica per a notificacions indicada en la instància. També es va informar la persona interessada que s'havia detectat que els altres cinc expedients tenien defectes de procediment: les notificacions no s'havien practicat correctament, atès que superaven els terminis establerts. Per aquest motiu s'emetria una resolució per anul·lar-los.

El 25 de febrer de 2022 es va dictar la resolució i el 21 de març de 2022 es va notificar la persona interessada.

Quan la sanció es troba en via de constreyniment, les vistes d'expedient es duen a terme en relació amb els motius d'oposició que determina l'article 170.3 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària (LGT), que són els següents:

- Extinció del deute o prescripció del dret a exigir el pagament.

- Manca de notificació de la provisió de constrenyiment.
- Incompliment de les normes reguladores de l'embargament que conté aquella Llei.
- Suspensió del procediment de recaptació.

Per aquest motiu, només es van facilitar a la persona interessada les còpies relatives a la provisió de constrenyiment i del corresponent justificant de recepció.

A l'informe s'inclou una còpia de l'expedient sancionador 2018-6701251, la instància de la persona interessada demanant vista d'expedient i la notificació de vista d'expedient sancionador.

CONSIDERACIONS

1. El dret d'accés a l'expedient sancionador

La persona interessada demanava l'emparament de la Sindicatura davant la dificultat per accedir a un expedient sancionador. Davant de la seva petició de vista de l'expedient, l'Ajuntament només li va facilitar les còpies relatives a la provisió de constrenyiment, i motivava aquesta decisió en compliment de l'article 170.3 de la LGT.

Segons manifesta el consistori, en fase de constrenyiment, les vistes d'expedient es duen a terme en relació amb els motius d'oposició. En aquest sentit, hi ha una confusió, ja que el que pretenia la persona interessada era conèixer el contingut de l'expedient sancionador i en cap cas ho feia amb la intenció d'oposar-se a aquesta fase del procediment.

Tenint en compte això, és necessari recordar que **la mateixa LGT recull els drets i les garanties dels obligats tributaris, entre els quals s'inclou el dret a obtenir una còpia dels documents que integrin l'expedient administratiu**. La llei també estableix que aquest dret es pot exercir en qualsevol moment en el procediment de constrenyiment (art. 34.1.s).

Reforçant aquest dret, la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPACAP), reconeix a les persones interessades en el procediment administratiu el dret a conèixer, en qualsevol moment, l'estat de tramitació dels procediments en els quals tinguin la condició d'interessada (art. 53.1.a).

Per tant, en qualsevol cas, **la persona interessada té dret a accedir als expedients sancionadors complets** a fi de conèixer-ne el contingut i decidir sobre les accions que consideri oportunes per oposar-s'hi.

2. La tramitació de l'expedient sancionador objecte de queixa

De l'anàlisi de l'expedient sancionador facilitat per l'IMH es dedueix que, per part d'aquest organisme i de l'Àrea de Prevenció i Seguretat, **s'ha donat compliment al procediment legalment establert i s'han respectat els tràmits previstos.**

Segons consta a l'expedient, la persona interessada va interposar un recurs potestatiu de reposició mostrant la seva oposició, alhora que oferia una versió dels fets que diferia de les versions recollides a l'acta policial. El recurs es va resoldre expressament, en sentit de desestimar les pretensions de la persona interessada, al·legant la presumpció de veracitat dels agents policials.

Amb motiu d'anteriors expedients de queixa, la Sindicatura ha constatat la dificultat per conèixer les circumstàncies que envolten els fets denunciats. La immediatesa de les actuacions policials fa difícil aportar proves que permetin acreditar els fets i, **davant la manca d'elements probatoris**, com és el cas objecte d'estudi, **el consistori acostuma a fer valdre la presumpció de veracitat de les actes que instrueixen els agents de l'autoritat en l'exercici de les seves funcions**, d'acord amb el que disposa la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana, en el cas de procediments sancionadors que s'instrueixin en matèries objecte d'aquesta llei (art. 52).

Per aquest motiu, al llarg d'aquests darrers anys, la Sindicatura ha recomanat diverses vegades dotar els i les agents de la GUB de càmeres unipersonals en els uniformes per tal de poder enregistrar les actuacions i que les gravacions puguin servir de prova en les més controvertides.

Per saber quin seguiment tenia aquesta recomanació, l'any 2021 aquesta institució va fer un estudi d'ofici i, després de saber que s'havia fet una compra municipal de 150 dispositius de gravació, va valorar positivament la mesura. Tanmateix va considerar que eren insuficients si tenim en compte que la plantilla actual de la GUB està formada per més de 3.000 operatius. Per aquest motiu, va recomanar la compra de més dispositius, a fi de dimensionar-los a la realitat de la plantilla.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Institut Municipal d'Hisenda no ha estat ajustada a dret ni eficaç, en la mesura que no s'ha facilitat a la persona interessada l'accés al contingut íntegre de l'expedient sancionador.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recordar a l'Institut Municipal d'Hisenda** que té l'obligació legal de facilitar l'accés a l'expedient sancionador a la persona interessada, quan així ho demani formalment.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.